

הכרזת
תענית!

ביתנו החדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הרב"ג אבנר קוואס שליט"א

ביחד

לקחת התייעצות

חז"ל אמרו: 'אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים'. כלומר, אדם שנמצא בבית הסוהר או שנמצא בבור, צריך משהו אחר שיוציא אותו ממצבו. וכבר אמר שלמה המלך: "דאגה בלב איש יִשְׁחָנֶה". כלומר, ישיחנה ויספר אותה לאחרים כדי שיוקל לו מעט, וכך יוכל גם לקבל עצה נכונה. לכן, כשישנה התלבטות, כדאי מאוד להתייעץ עם אדם ניטראלי שנמצא מחוץ לתמונה שיעזור לנו לפשט את ההתלבטויות. כמובן שאסור לשאול כל אחד, מִכֵּיָן שמדובר בהחלטות חשובות לכל החיים. אמירות כמו: 'תתקדם, הכל יהיה בסדר...', 'תפסיק להיות בררן' וכד', הן שטחיות, ולא תמיד נובעות מהתבוננות מעמיקה במצב.

לכן כדאי להתייעץ עם גורם שלישי שמבין בדבר, או עם אדם מנוסה וחכם, השוקל כל פרט בכובד ראש, ויודע לבדוד את החסימה ולקלוע בעצתו למטרה. הורים הם כתובת נכונה להתלבטויות. אבל אתם צריכים להיות בטוחים תחילה שאין להם דעות קדומות על הבחור או על העדה וכו', ובתנאי שהם חכמים מספיק ויודעים לנתח את המצב בצורה נכונה. באופן כללי הייתי ממליץ שיהיה מלווה חיצוני, ניטראלי, שילווה אותנו לאורך הפגישות. כלומר, לאחר כל פגישה לשוחח עם אותו מלווה, ואז יהיה לנו קל ללבן את הדברים עוד לפני שנוצרות דילמות והסתבכויות. מטבע הדברים, אדם שלישי שנמצא מחוץ לתמונה יהיה יותר אובייקטיבי, ויוכל לנתח את הדברים על הצד היותר טוב.

כשאנו מגיעים למצב של התלבטות, כדאי שנשאל את עצמנו מספר שאלות שעליהם חייבים לענות בכנות. לכל אדם יש את נקודת האמת הפנימית שבאמצעותה הוא יכול לברר לעצמו הרבה דברים, ולהגיע מתוכם למסקנה הנכונה. מומלץ מאוד לא לנתח את הדברים רק בראש ובמחשבה, אלא לכתוב ולערוך אותם בטבלה של יתרונות מול חסרונות. כשאדם רואה מולו דברים כתובים, מחשבתו מתבהרת ודעתו מתיישבת והתמונה שלפניו ברורה יותר. יש לכתוב כל פרט כמות שהוא, ללא סנגוריה, ובלי לדון לכף זכות. הרבה פעמים, בעת כתיבת החסרונות, אתם תמצאו את עצמכם מְגִנִּים על המיועדת, ובלי להרגיש אתם הופכים להיות 'עורכי הדין' שלהם. עליכם לנטרל לחלוטין מחשבות אלה, להתמקד עניינית בעובדות, ולרשום אותן בלא היסוס. לאחר שהטבלה תהיה מושלמת, הספיקות יתבהרו, וההחלטה תהיה קלה יותר.

(מתוך הספר 'ביחד')

פרשת השבוע

הבא להיטהר

"וַיֹּאמֶר מֶלֶאךָ ה' אֶל בָּלֵעַם לֵךְ עִם הָאֲנָשִׁים".

לאחר שהאתון הוכיחה את בלעם והוא התבייש גילה ה' את עיניו והוא ראה את מלאך ה'. אחרי דין ודברים בלעם אמר לו (כב' לד'): "וְעַתָּה אִם רָע בְּעֵינֶיךָ אֲשׁוּבָה לִי..." והמלאך ענה לו: "לֵךְ עִם הָאֲנָשִׁים".

מפני מה המלאך לא אמר לו שילך לביתו ויפסיק את כל המזימה הרעה הזו? מכאן ראינו למה שאמרו חכמים בדרך שבה רוצה אדם לילך בה מוליכים אותו. שהרי הרבה איתותים ואזהרות קיבל בלעם בדרכו בפעם הראשונה כשאמר לו המלאך לא ללכת, ועל ידי האתון שלוש פעמים, ובכל זאת מרוב שנאתו לעם ישראל הוא רוצה להמשיך הלאה במשימה שנתן לו בלק. ועתה גם המלאך אומר לו להמשיך.

מכאן נלמד יסוד גדול בעבודת ה' אם לדבר הרע יש סיוע להמשיך כל שכן במידה טובה מרובה. אם אדם מציב לעצמו יעד רוחני להגיע אליו ורוצה בו בכל מאודו, הוא יקבל סיוע אדיר מן השמיים וכולם יזוּזוּ הצידה מדרכו. כמובן שבדרך יהיה לו מחסומים ומעצורים כדי לנסותו אבל בסופו של דבר הם יסורו ממנו עד שיגיע ליעד.

כל יהודי באשר הוא צריך שתהיה לו תוכנית רוחנית לחייו ולדעת איזה יעדים רוחניים הוא רוצה להשיג. כשנשאל אנשים רבים יראי שמיים מהי התוכנית הרוחנית שלהם הם לא ידעו לענות כי הם מעולם לא התבוננו בדבר, אבל אם נשאל אותם מהי התוכנית הכלכלית שלהם, לזה יש להם משנה סדורה, לאיזה בית להגיע, לאיזה רכב לשאוף, ומה תהיה רמת העושר.

לאור זאת, בחור שרוצה להקים בית, צריך להציב יעדים רוחניים שאליהם הוא רוצה להגיע. ולבחור בת זוג שתסייע לו בכך. כתוב בתנא דבי אליהו שכל הנושא אשה לשם שמיים יהיו לו ילדים צדיקים, ומהו לשם שמיים, שאשתו תעזור לו בעבודת שמיים.

למשל, אם מגמתו להיות ממזכי הרבים, ואותה בחורה תאמר לו אל תשאיר אותי לבד, אל תמצא סיבה לברוח מהבית, וכיוצא בדברים הללו, הוא לא יוכל להגשים את חלומו.

אבל אם היא תאמר לו תתקדם, תזכה את הרבים, ואני אטפל בבית ואשמור על הילדים, הרי הוא נושא אשה לשם שמיים.

כל גדולי ישראל הגיעו ליעדים הרוחניים הגבוהים שלהם בזכות נשותיהם שדחפו אותם והסירו מהם מכשול וטרדה וכך הגיעו ליעדם המבוקש. וממילא בניהם היו צדיקים כמותם.

שבת שלום
אבנר קוואס

לכל צבאי בסיס מגיע חייל חדש. מיד מתחילים לשאול אותו האסירים: "על מה אתה נכנס לפה?" עונה החייל: "על שבירת חלון." "ווכמה זמן תשב על זה?" ממשיכים לתחקר אותו. "מאסר עולם", הוא עונה בחזרה. "מאסר עולם על שבירת חלון?! זה לא ייתכן! תגיד, איפה שירתת?" עונה החייל: "בצוללת."

בדיחה

לשון נקיה

מה שאין כן אם רמת הדיבור בבית גבוהה יותר, ואפילו אם הילד ישמע את אותה מילה ברחוב, היא לא תקלט אצלו בכלל. ואפילו אם הוא יחזור עליה, זה רק מן השפה ולחוץ, ולבסוף היא תיעלם לגמרי. נזכיר שלדיבור ישנם קווים אדומים וברורים, ונפרט את רמות הדיבור מהכבד אל הקל. מילים גרועות - לעולם לא לומר אחד לשני או לילדים מילים שמבטאות הגדרות פסיכיאטריות וחולי נפשי. המושג 'מילים לא יפות' ניתן לפרשנות של כל אחד לפי דעתו. לכן, אני מתנצל מראש אם אכתוב מספר מילים לא יפות, וזאת רק כדי ללמד את הקוראים מהם הקווים האדומים. אם בלהט הוויכוח והקטטה, אמא תגיד לאבא: 'משוגע' והילד שמע זאת, מחר הוא יגיד לאחותו - משוגעת. ואז אמא תשאל אותו מי לימד אותך לדבר ככה? ובאמת, מי לימד אותו?...

אבא שאמר לאמא בשעת כעס: 'מפגרת', הילד יגיד את זה לאחותו. והדברים ברורים. הורים יקרים, עוד לא דיברנו על שמות של בעלי חיים או מקצוע, או מילים גסות ולא אסתטיות. כבר מהמילים האלה ומטה אסור לומר.

שמירת כללים בדיבור גם מתי שכוועסים ומתקוטטים. הדברים נכונים גם לגבי חינוך הילדים, בשמירה על פה נקי ורמת דיבור נאותה, וגם כאן צריכים לתת דוגמא אישית טובה. אמרו חז"ל: 'שואת דינוקא ... או דאבחה או דאימיה'. תרגום: דיבור הילד מגיע או מהאבא או מהאמא. כלומר, עיקר סגנון דיבורו של הילד נלמד מההורים. כשהם מדברים לא יפה, גם הוא ידבר לא יפה. וכן להיפך, אם הם ידברו יפה, גם הוא ידבר יפה. כמו שאנשים אומרים: 'התפוח לא נופל רחוק מן העץ'. אמר לי פעם מישוהו שזה לא כל כך מדויק שהרי גנו חזר מהלימודים עם מילה איומה, שלא הוא ולא אשתו העלו על דל שפתיים. אז איך חז"ל אומרים שסגנון הדיבור נלמד מההורים? עניתי לו שזה מאוד מדויק. שהרי כאשר רמת הדיבור בבית ירודה ונמוכה, הילד במצב של קליטת מילים לא יפות. כשהוא ישמע מילה לא יפה ברחוב הוא ילמד וישנן אותה. ובאמת, יכול להיות שאת המילה הזו ההורים לא אמרו בכלל אבל אם האווירה בבית היא כזאת, זה ייקלט.

סיפור לשבת

הרה"ג רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל

מסופר כי בימי מלחמת העולם השנייה, כאשר איש לא ידע מה ילד יום, הגיע לארץ הגאון ר' אליעזר סילבר, אב"ד סינסיטי שבארה"ב, ונשיא ועד ההצלה. הרב ערך ביקור בארץ. בשיבותיה ומוסדותיה, וכלל בביקורו גם ביקור בשיבת 'פורת יוסף'.

כאשר הגיע הרב לשיבה, כל הבחורים התרגשו מאוד. לא בכל יום מגיע רב מפורסם וחשוב לשיבה. דממה שררה באולם כשעמד ר' אליעזר על הבימה, ונשא לפני התלמידים שיעור ארוך ועמוק במסכת טהרות. נושא השיעור היה קשה ובסגנון שונה מזה שהתלמידים היו רגילים בו. הם ניסו לעקוב אחר מהלך השיעור. והנה העלה הרב קושיה ומסובכת. כל בחורי הישיבה אימצו את מוחם למצוא תירוץ. לפתע נשמע מפאתי בית-המדרש קול צלול ובוטח, מרצה בהירות תשובה לקושייה. ר' אליעזר עמד נדהם. הוא לא ציפה לכזו תשובה בהירה, ועוד במהירות כזו.

הוא הביט לכיוון שממנו נשמעה התשובה. גם ראש הישיבה הגאון ר' עזרא עטיה הביט לאותו כיוון, אבל על פניו לא נראה כל פלא. היה זה בן-ציון אבא שאול הצעיר. ר' אליעזר ניסה להקשות על סברותיו של ר' בן-ציון ולשאול אותו שאלות נוספות באותו עניין. אך הבחור המשיך לענות על כל שאלה שנשאל תשובה ברורה וקולעת.

השיעור הסתיים ובחורי הישיבה ליוו את הרב עד לפתח אולם הלימוד, ומשם יצא איתו ראש הישיבה ר' עזרא. אחרי שהתרחקו מעט מהאולם והבחורים חזרו למקומותיהם, פנה ר' אליעזר לר' עזרא ואמר לו: "דעו לכם, את השאלה הזאת ששאלתי היום בשיעור, שאלתי פעם את הגאון ר' מאיר שמחה הכהן מדוניסק, בעל 'האור שמח'. ר' מאיר ישב והרהר בשאלה זו במשך למעלה מחצי שעה! עד שענה לי בדיוק את אותו התירוץ שענה תלמידך פה היום."

ר' אליעזר היה נרגש מאוד וכשלחץ את ידו של ר' עזרא לפרדה, הוסיף: "התפעלתי מאוד מההבנה המיוחדת של התלמידים כאן ומישרות מוחם. מישיבה זו עתידים לצאת גדולי עולם, ובמיוחד - הצעיר הזה, בן-ציון אבא שאול!". ואכן, דבריו של ר' אליעזר סילבר התקיימו במלואם. מבוגרי ישיבת "פורת יוסף" יצאו גדולי תורה מופלגים, ובראשם הגאון ר' בן ציון אבא שאול זצ"ל

פעם נכנסו לרבינו במוצאי יום כיפור אב ובנו בן השש שהיה חולה בצליאק. לפני רבינו היו מונחות עוגיות, נטל הצדיק אחת מהן וביקש מהילד שיברך עליה. האב חשש מאוד שאכילה זו תזיק לילד והביט בזעזוע על המתרחש. רבינו הרגיעו: "אל תדאג!". בן השש אכל את העוגייה, ומאז נעלמה המחלה כלל הייתה.

כשהשתתף פעם רבינו בסעודת מצווה, ניגשה אליו בעלת הבית וביקשה, שיברך את בתה הנשואה, בבן זכר. רבינו השיב: "תיפקדי בעזרת ה'!". האם חשבה שהרב החליפה בטעות בבתה, והעירה את תשומת ליבו לזה. הצדיק צחק ואמר: "גם ברוכה תהי - ועכשיו קראו לבת!". באה לפניו וברך גם אותה. ושוב הוסיף: "האם אי אפשר שהאם והבת ילדו כאחת?". כעבור זמן ילדו האם והבת באותו שבוע, ויהי לפלא.

סיפר הגאון הרב שמעון גבאי זצוק"ל: פעם אחת ישבתי בצד רבינו ליד מלון גלי צאנז. הוא ראה ילד ושאל: "חכם שמעון מי זה הילד הזה?". אמרתי לו: "זה ילד פלוני בן פלוני". שאלתי אותו: "למה הרב כל כך מתעניין?". והוא ענה לי: "זה ילד, שיש עליו קדושה, לכן אני מתעניין". ואכן זה ילד שהייתה עליו קדושה. פשוט היה רואה ממש דברים - זה רוח הקודש, אחרת אי אפשר להבין דברים כאלו.

פעם נכנסה אישה אחת לפני רבינו לקבלת ברכה. הרב אמר את הנוסח: "מי שברך וכו' הוא יברך את הדסה בת פלונית". האישה העירה שלא זהו שמה, אך הרב לא הגיב. לאחר שיצאה החליטה לחקור את אימה אודות שמה המדויק. מה גברה הפתעתה לגלות כי, כאשר נולדה, נתנו לה את השם 'הדסה' משום שהלידה הייתה בבית-הרפואה 'הדסה', אך מאוחר יותר החליפו שם זה באחר.

רבינו היה זהיר מאוד בכבוד אביו ואמו. שירת אותם באהבה ובשמחה והיה משתדל בכל כוחו לעשות רצונם ולחלוק להם כבוד רב. בתקופת מלחמת השחרור גר בשכונת קטמון. כל ערב שבת נזהר להגיע עד לרחוב שמואל הנביא בקצה השני של ירושלים לנשק ידי אביו ואמו - חרף הסכנה, מכיוון שביתם היה סמוך לגבול הירדני ממש. וזאת בכדי לקיים דברי האריז"ל לנשק ידי אמו בליל שבת. ושוב חזר ברגל עד לשכונת קטמון תוך כדי ההאפלה ששררה ברחובות. במצוות כיבוד אב ואם היה נזהר בתכלית, אף גם מאד הזהיר אותנו עליה. ברבות משיחותיו היה מזהיר להשתדל מאד להשגיח בעיקר בכבודה של האמא. לעולם אל תאמרו: "אמא, אני רוצה שתכני לי אוכל זה" - בלשון פקודה. אלא אמרו: "אמא, אני אוהב אוכל זה", והיא תבין מעצמה ותכין לכם. (פניני עין חמד)

בית לחי משפחה

קו המשפחה העולמי

ייעוץ והכוונה עם יועצים ללא עלות

בנושאי שלום בית וחינוך ילדים

בימים א-ה בין השעות 09:00-23:00

הפנייה ליועצים/ות מוסמכים בכל רחבי הארץ

חיג מחו"ל +972-796990699

*9421